

Miestny národný výbor v Mošovciach nad Váhom

(1950 – 1960)

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15247	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Mošovciach nad Váhom	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1950-1960	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	1,930 bm (90 úradných kníh, 12 registratúrnych pomôcok, 15 archívnych škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Miestny národný výbor v Mošovciach nad Váhom	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Primárnym cieľom národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a agendu výstavby vo svojich územných obvodoch. Ilegálne národné výbory vznikali na území Slovenska sporadicky už v roku 1940, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Po 2. svetovej vojne sa podľa nariadenia Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. zo dňa 7. 4. 1945 národné výbory ustanovili ako orgány verejnej správy v obvode svojej pôsobnosti. Dňom ustanovenia	Dejiny správy pôvodcu

		<p>národných výborov došlo k zrušeniu obvodných a obecných notárskych úradov a to viedlo k zrušeniu obecnej samosprávy.</p> <p>Hore uvedeným nariadením boli národné výbory povýšené na miestne orgány štátnej moci a správy. Boli zrušené dovtedajšie obecné a obvodné notárske úrady a okresné i župné úrady. Miestne a okresné národné výbory (MNV a ONV) boli poverené zriadiť si podriadený demokratický aparát. Na miestne národné výbory prešla právomoc obecnej samosprávy rovnako aj obecných a obvodných notárov, to isté platilo aj na úrovni okresov a žúp. Pôsobnosť národných výborov mala zahrnúť právomoc bývalej samosprávy i politickej správy. Miestne národné výbory podliehali okresným národným výborom, tie krajským národným výborom a tieto Slovenskej národnej rade.</p> <p>Národné výbory spravovali v obvode svojej pôsobnosti všetky verejné veci, pokiaľ neboli spravované iným verejným orgánom a vykonávali úlohy dovtedajších obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo notárskych úradov a notárov, ktoré sa zrušili. Namiesto notárskych úradov boli pre národné výbory zriadené úrady, resp. pre viac miestnych národných výborov obvodné úrady miestnych národných výborov. Obvodné úrady miestnych národných výborov vznikali v sídlach bývalých notárskych úradov a v podstate sa ani nemenila ich územná pôsobnosť, keďže zabezpečovali takmer zhodné úlohy ako ich predchodcovia.</p> <p>Dočasný organizačný poriadok pre miestne národné výbory č. 6633/2-II/1-1945 vydaný 15. novembra 1945 uverejnený v Úradnom vestníku upravoval výkon pôsobnosti národných výborov volenými orgánmi, ktorými boli plénum, rada, predseda a komisie národného výboru a vymedzovali činnosť výkonných orgánov národného výboru - úradu a tajomníka.</p> <p>Rozhodujúcim medzníkom vo vývoji národných výborov bolo prijatie Ústavy 9. mája v roku 1948, ktorá okrem iného charakterizovala národné výbory ako nositeľov a vykonávateľov štátnej moci v obciach, okresoch a krajoch. Následne bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení a na jeho základe došlo začiatkom roka 1949 k novému administratívne, politickému členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov. Vznikla trojstupňová sústava národných výborov, a to krajské, okresné a miestne.</p> <p>Miestny národný výbor v Mošovciach nad Váhom vznikol v roku 1950, po zrušení Obvodného úradu MNV vo Svätom Kríži nad Váhom. Prvým predsedom MNV v</p>	
--	--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

		Mošovciach bol Pavol Moravčík (1950 – 1954), ďalším Štefan Trebatický (1954 – 1960). V rámci reorganizácie sa v roku 1960 obec zlúčila s obcami Svätý Kríž nad Váhom a Vieska nad Váhom, a tak vznikla obec Nové Mošovce (od roku 1961 Považany), v dôsledku čoho úrad zanikol. Jeho agendu prevzal MNV v Považanoch.	
3.2.3.	Archival history	<p>O stave dokumentov MNV v Mošovciach nad Váhom sa prvýkrát dozvedáme zo zápisnice z prieskumu archívu a spisovne MNV Považany, ktorý vykonal Okresný archív Trenčín dňa 23. februára 1965. Pri tomto prieskume sa zistilo, že dokumenty boli uložené v malom prístenku na chodbe budovy MNV spoločne s fondmi bývalého notárskeho úradu Svätý Kríž nad Váhom, MNV Svätý Kríž nad Váhom a MNV Vieska nad Váhom. Pracovníci archívu pri tomto prieskume rozhodli, že za daných okolností nie je možné previezť dokumenty z vyššie uvedených fondov do Okresného archívu v Trenčíne, a tak navrhli kroky k náprave.</p> <p>Správa registratúry MNV v Mošovciach nad Váhom sa viedla centralizovane v dvoch organizačno-manipulačných obdobiach. Prvé manipulačné obdobie prebiehalo v rokoch 1950-1954. V roku 1950 úrad označoval spisy podľa dočasného spisového plánu pre Povereníctva vnútra č. 162/211-I/2-1948. V rokoch 1951-1954 sa uplatňoval Spisový plán Povereníctva vnútra zn. 185-15/10-1950-II/2. Smernica Povereníctva vnútra č. NV/3-055.0-6/10-1954 bola v platnosti v rokoch 1955-1959 a v roku 1960 inštrukcia Povereníctva vnútra č. SVV/1 – 1506/1959. Zachovali sa len administratívne spisy, ktoré sú uložené podľa vtedajších platných registratúrnych plánov po rokoch, v rámci roka podľa ukladacích znakov a v rámci ukladacieho znaku numericky. Záznamy, ktoré nemali žiadnu dokumentárnu hodnotu boli vyradené.</p> <p>Fond Miestneho národného výboru v Mošovciach nad Váhom usporiadal a zinventarizoval v roku 2018 Mgr. Peter Špirko a v roku 2019 ho doplnila Mgr. Simona Mikušková a vypracovala k nemu úvod a registre.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Písomnosti archívneho fondu boli prevzaté pod prírastkovým číslom 163 v roku 1979. Išlo o zápisnice z rokov 1950-1960 v množstve 11 škatúl (1,38 bm). Prevzaté písomnosti boli uložené na Mierovom námestí č. 46.</p> <p>Ďalší prírastok č. 325 z roku 2019 v objeme 0,42 bm a prírastok 0,13 bm (1 škatuľa spisy z 1950-1960) bol vyčlenený z MNV v Považanoch pri spracúvaní fondu v roku 2018.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov

3.3.1.	Scope and contents	<p>Fond MNV v Mošovciach nad Váhom je cenným zdrojom informácií o hospodárskych, spoločenských, ale aj politických pomeroch v obci v období 50. rokov 20. storočia. Zápisnice pléna a rady poskytujú informácie o kultúrnom, spoločenskom či politickom živote v obci. Dávajú tiež obraz o tom, ako rozhodnutia zastupiteľských orgánov ovplyvňovali život obyvateľov. Nájdeme tu témy ako výstavba, poľnohospodárske práce či riešenie sťažností a problémov v sociálnej, zdravotnej a bytovej oblasti.</p> <p>Medzi najdôležitejšie spisy patria dokumenty správneho charakteru napríklad dedičské konania, prevody nehnuteľností či kúpnopredajné zmluvy. Nachádzajú sa tu mnohé spisy týkajúce sa poľnohospodárstva a tiež dokumenty zachytávajúce činnosť a hospodárenie MNV a jednotného roľníckeho družstva. Ide napríklad o prehľady o živočíšnej výrobe, distribúciu pomarančov, rozpis zeleniny, boj proti škodcom a chorobám, opatrenia na podchytenie domácich zakáľačiek, štatistika včelstva, jarne ošetrovanie lúk a pasienkov, tiež prehľady plnenia povinných dodávok v súkromnom sektore alebo pridelenie pozemkov pre členov, ktorí vystúpili z JRD – Mošovce nad Váhom.</p> <p>Z dobového hľadiska sú zaujímavé dokumenty zachytávajúce atmosféru 50. rokov ako svedectvá k vydaniu osvedčenia o čs. štátnom občianstve, zápisnica o ľudovom hlasovaní za uzavretie mierového paktu medzi piatimi veľmocami a proti vyzbrojeniu západného Nemecka, kampaň za odzbrojenie, exhumácie pozostatkov rumunských vojakov, rozširovanie sovietskej tlače na Slovensku či odovzdávanie majetkov rímskokatolíckej a evanjelickej a. v. cirkvi do obhospodarovania JRD.</p> <p>Časť spisov tvoria tiež dokumenty týkajúce sa výstavby, ako napríklad určenie stavebného obvodu pre drobnú bytovú výstavbu, problémy pri vykonávaní zákona o hospodárení s bytmi, vydávania stavebných povolení a ďalšie. Účtovné knihy sa zachovali z každého účtovného roka. Tieto dokumenty tiež odhaľujú hospodársky vývoj obce.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Informácie o vyradovaní počas existencie úradu sa nezachovali. Vnútorne vyradovanie prebehlo v roku 2018 pri spracovaní fondu.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond je usporiadaný podľa diplomaticko-chronologickej schémy, čo znamená	Spôsob usporiadania

		<p>rozdelenie podľa diplomatických kategórií a následné chronologické členenie. Fond ako taký sa člení na dve skupiny – knihy a spisový materiál.</p> <p>Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený inventárom v štruktúre:</p> <p>I. Knihy</p> <p> A. Správne</p> <p> B. Evidenčné</p> <p>II. Spisy</p> <p>Knihy sa delia na správne a evidenčné, spisový materiál obsahuje spisy, registratúrne pomôcky, ktoré sú zaradené na začiatok každého ročníka ako samostatná inventárna jednotka, ale aj účtovný materiál, ktorý je rovnako zaradený na konci každého ročníka. Pri správnych knihách inventárnu jednotku tvorí jeden ročník zápisníc pléna alebo rady, pri zápisniciach komisií jedna komisia. Inventárnou jednotkou pri registratúrnych pomôckach (podaciach denníkoch a indexoch) je jedna kniha. Pri spisoch je inventárnou jednotkou spis alebo skupina spisov uložená pod jednou registratúrnou značkou v jednom roku. V prípade účtovného materiálu je inventárnou jednotkou každá účtovná kniha alebo ročník spisov.</p> <p>Archívny fond tvorí spolu 454 inventárnych jednotiek.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Mgr. Peter Špirko, Mgr. Simona Mikušková: Miestny národný výbor v Mošovciach nad Váhom 1950-1960, inventár,	Vyhľadávacie pomôcky

		Trenčín 2019, bez evid. č.	
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Archívny fond usporiadal a zinventarizoval v roku 2018 Mgr. Peter Špirko a v roku 2019 ho doplnila Mgr. Simona Mikušková a vypracovala k nemu úvod a registre. V tlačenej podobe bol vydaný v roku 2019. Opis vyhotovila Mgr. Simona Mikušková v máji 2020.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	12. 05. 2020	Dátum vyhotovenia opisu